

THÔNG TƯ

Quy định về việc áp dụng lãi suất rút trước hạn tiền gửi tại tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài

Căn cứ Luật Ngân hàng Nhà nước Việt Nam ngày 16 tháng 6 năm 2010;

Căn cứ Luật các tổ chức tín dụng ngày 16 tháng 6 năm 2010;

Căn cứ Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật các tổ chức tín dụng ngày 20 tháng 11 năm 2017;

Căn cứ Nghị định số 16/2017/NĐ-CP ngày 17 tháng 02 năm 2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Ngân hàng Nhà nước Việt Nam;

Theo đề nghị của Vụ trưởng Vụ Chính sách tiền tệ;

Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam ban hành Thông tư quy định về việc áp dụng lãi suất rút trước hạn tiền gửi tại tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài.

Điều 1. Phạm vi điều chỉnh

1. Thông tư này quy định về việc áp dụng lãi suất rút trước hạn hoặc chi trả trước hạn hoặc thanh toán trước hạn tiền gửi theo thỏa thuận (sau đây gọi là rút trước hạn tiền gửi) của tổ chức (không bao gồm tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài), cá nhân gửi tiền tại tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài.

2. Thông tư này không điều chỉnh đối với trường hợp tổ chức tín dụng và khách hàng đã thỏa thuận về việc không rút trước hạn tiền gửi.

3. Đối với các khoản tiền gửi có kỳ hạn tại tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài được sử dụng làm tài sản bảo đảm để thực hiện các nghĩa vụ theo thỏa thuận giữa các bên, việc áp dụng lãi suất rút tiền gửi trước hạn được thực hiện theo quy định tại văn bản riêng của Chính phủ, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam. Trường hợp văn bản riêng của Chính phủ, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam có quy định việc áp dụng Thông tư này hoặc các nội dung liên quan đến lãi suất rút trước hạn không được quy định tại văn bản riêng, thì thực hiện theo quy định tại Thông tư này.

Điều 2. Đối tượng áp dụng

1. Tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài (sau đây gọi là tổ chức tín dụng) hoạt động tại Việt Nam theo quy định của Luật các tổ chức tín dụng.

2. Tổ chức (không bao gồm tổ chức tín dụng), cá nhân gửi tiền tại tổ chức tín dụng (sau đây gọi là khách hàng).

Điều 3. Hình thức tiền gửi rút trước hạn

1. Tiền gửi tiết kiệm có kỳ hạn.
2. Tiền gửi có kỳ hạn.
3. Chứng chỉ tiền gửi, kỳ phiếu, tín phiếu và trái phiếu của tổ chức tín dụng phát hành.
4. Các hình thức nhận tiền gửi có kỳ hạn khác theo quy định tại Luật các tổ chức tín dụng.

Điều 4. Rút trước hạn tiền gửi

1. Rút trước hạn tiền gửi là trường hợp khách hàng rút một phần hoặc toàn bộ tiền gửi trước ngày đến hạn hoặc ngày chi trả hoặc ngày thanh toán của khoản tiền gửi.
2. Tổ chức tín dụng và khách hàng phải thỏa thuận việc rút trước hạn tiền gửi phù hợp với các quy định của Ngân hàng Nhà nước Việt Nam đối với từng hình thức tiền gửi cụ thể. Lãi suất rút trước hạn tiền gửi được thỏa thuận phù hợp với quy định tại Điều 5 Thông tư này.

Điều 5. Lãi suất rút trước hạn tiền gửi

1. Trường hợp khách hàng rút trước hạn toàn bộ tiền gửi: Tổ chức tín dụng áp dụng mức lãi suất tối đa bằng mức lãi suất tiền gửi không kỳ hạn thấp nhất của tổ chức tín dụng đó theo đối tượng khách hàng và/hoặc theo loại đồng tiền đã gửi tại thời điểm khách hàng rút trước hạn tiền gửi.
2. Trường hợp khách hàng rút trước hạn một phần tiền gửi:
 - a) Đối với phần tiền gửi rút trước hạn, tổ chức tín dụng áp dụng mức lãi suất tối đa bằng mức lãi suất tiền gửi không kỳ hạn thấp nhất của tổ chức tín dụng đó theo đối tượng khách hàng và/hoặc theo loại đồng tiền đã gửi tại thời điểm khách hàng rút trước hạn phần tiền gửi.
 - b) Đối với phần tiền gửi còn lại, tổ chức tín dụng và khách hàng thỏa thuận mức lãi suất không vượt quá mức lãi suất đang áp dụng đối với khoản tiền gửi mà khách hàng rút trước hạn một phần. Mức lãi suất này được áp dụng cho toàn bộ kỳ hạn gửi tiền.

Điều 6. Niêm yết lãi suất rút trước hạn tiền gửi

Tổ chức tín dụng phải niêm yết công khai lãi suất rút trước hạn tiền gửi tại địa điểm giao dịch của tổ chức tín dụng và đăng tải trên trang thông tin điện tử (nếu có) của tổ chức tín dụng.

Điều 7. Điều khoản thi hành

1. Thông tư này có hiệu lực thi hành từ ngày.... tháng... năm 2022 và thay thế Thông tư số 04/2011/TT-NHNN ngày 10/3/2011 của Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam quy định áp dụng lãi suất trong trường hợp tổ chức, cá nhân rút tiền gửi trước hạn tại tổ chức tín dụng.

2. Đối với các thỏa thuận lãi suất rút trước hạn tiền gửi trước ngày Thông tư này có hiệu lực thi hành, tổ chức tín dụng và khách hàng tiếp tục thực hiện

theo thỏa thuận đã cam kết cho đến ngày đến hạn, ngày chi trả hoặc ngày thanh toán của khoản gửi tiền; hoặc thỏa thuận thực hiện theo quy định tại Thông tư này.

Điều 8. Tổ chức thực hiện

Chánh Văn phòng, Vụ trưởng Vụ Chính sách tiền tệ, Thủ trưởng các đơn vị thuộc Ngân hàng Nhà nước, tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài chịu trách nhiệm tổ chức thực hiện Thông tư này. *NT*

THỐNG ĐỐC

Nơi nhận:

- Như Điều 8;
- Ban Lãnh đạo NHNN;
- Văn phòng Chính phủ;
- Bộ Tư pháp (để kiểm tra);
- Công báo;
- Cổng thông tin điện tử NHNN;
- Lưu: VP, Vụ CSTT.

Nguyễn Thị Hồng

**BẢN THUYẾT MINH DỰ THẢO THÔNG TƯ QUY ĐỊNH
VỀ VIỆC ÁP DỤNG LÃI SUẤT RÚT TRƯỚC HẠN TIỀN GỬI TẠI TỔ CHỨC TÍN
DỤNG, CHI NHÁNH NGÂN HÀNG NƯỚC NGOÀI (TCTD)**

1. Cơ sở pháp lý:

- Khoản 13 Điều 4 Luật các TCTD năm 2010 quy định: *Nhận tiền gửi là hoạt động nhận tiền của tổ chức, cá nhân dưới hình thức tiền gửi không kỳ hạn, tiền gửi có kỳ hạn, tiền gửi tiết kiệm, phát hành chứng chỉ tiền gửi, kỳ phiếu, tín phiếu và các hình thức nhận tiền gửi khác theo nguyên tắc có hoàn trả đầy đủ tiền gốc, lãi cho người gửi tiền theo thỏa thuận.*

- Điều 1 Thông tư số 04/2011/TT-NHNN ngày 10/3/2011 quy định áp dụng lãi suất trong trường hợp tổ chức, cá nhân rút tiền gửi trước hạn tại TCTD (Thông tư 04) quy định: *TCTD áp dụng lãi suất tối đa bằng mức lãi suất tiền gửi không kỳ hạn thấp nhất của TCTD theo từng đồng tiền trong trường hợp tổ chức, cá nhân rút tiền gửi trước hạn; mức lãi suất tiền gửi không kỳ hạn này là thấp nhất tại thời điểm tổ chức, cá nhân rút tiền gửi trước hạn. Tiền gửi bao gồm các hình thức tiền gửi tiết kiệm có kỳ hạn, tiền gửi có kỳ hạn, chứng chỉ tiền gửi, kỳ phiếu, trái phiếu và các hình thức nhận tiền gửi khác của tổ chức (trừ TCTD), cá nhân theo quy định tại Khoản 13 Điều 4 Luật Các TCTD."*

- Thông tư 48/2018/TT-NHNN ngày 31/12/2018 quy định về tiền gửi tiết kiệm (Thông tư 48):

+ Khoản 1 Điều 5 quy định: *Tiền gửi tiết kiệm là khoản tiền được người gửi tiền gửi tại tổ chức tín dụng theo nguyên tắc được hoàn trả đầy đủ tiền gốc, lãi theo thỏa thuận với TCTD.*

+ Điểm a khoản 1 Điều 6 quy định: *Thời hạn gửi tiền bao gồm tiền gửi tiết kiệm không kỳ hạn, tiền gửi tiết kiệm có kỳ hạn. Thời hạn gửi tiền cụ thể do TCTD xác định.*

+ Điều 17, khoản 1 quy định: *Việc rút trước hạn tiền gửi tiết kiệm được thực hiện theo thỏa thuận giữa TCTD và người gửi tiền khi gửi tiền; khoản 2 quy định: Lãi suất áp dụng đối với tiền gửi tiết kiệm rút trước hạn phù hợp với quy định của NHNN về lãi suất áp dụng đối với trường hợp rút trước hạn tại thời điểm rút trước hạn tiền gửi tiết kiệm.*

- Thông tư 49/2018/TT-NHNN ngày 31/12/2018 quy định về tiền gửi có kỳ hạn (Thông tư 49):

+ Khoản 1 Điều 4 quy định: *Tiền gửi có kỳ hạn là khoản tiền của khách hàng gửi tại TCTD trong một thời hạn nhất định theo thỏa thuận giữa khách hàng và TCTD với nguyên tắc hoàn trả đầy đủ tiền gốc, lãi cho khách hàng.*

+ Điều 10, khoản 1 quy định: *Việc chi trả trước hạn tiền gửi có kỳ hạn được thực hiện theo thỏa thuận giữa TCTD và khách hàng tại thỏa thuận tiền gửi có kỳ hạn; khoản 2 quy định: Lãi suất áp dụng đối với tiền gửi có kỳ hạn chi trả*

trước hạn phù hợp với quy định của NHNN về lãi suất áp dụng đối với trường hợp rút trước hạn tại thời điểm chi trả trước hạn.

- Khoản 3 Điều 18 Thông tư 01/2021/TT-NHNN ngày 1/3/2021 quy định về phát hành kỳ phiếu, tín phiếu, chứng chỉ tiền gửi, trái phiếu trong nước của TCTD, chi nhánh ngân hàng nước ngoài (Thông tư 01) (có hiệu lực từ ngày 17/5/2021) quy định: *Việc thanh toán trước hạn giấy tờ có giá do TCTD, chi nhánh ngân hàng nước ngoài quyết định trên cơ sở đề nghị của người mua giấy tờ có giá, bảo đảm an toàn hoạt động của TCTD, chi nhánh ngân hàng nước ngoài. Lãi suất áp dụng trong trường hợp thanh toán trước hạn giấy tờ có giá phù hợp với quy định của Ngân hàng Nhà nước.*

2. Về cơ sở thực tiễn:

Thời gian qua, một số TCTD, chi nhánh ngân hàng nước ngoài (TCTD) và NHNN chi nhánh tỉnh thành phố đề nghị NHNN hướng dẫn một số khó khăn, vướng mắc khi triển khai Thông tư 04. Theo đó, để có cơ sở pháp lý cho các TCTD áp dụng thống nhất quy định lãi suất đối với trường hợp rút tiền gửi trước hạn, tạo điều kiện để TCTD phát triển các sản phẩm huy động vốn ngày càng đa dạng, đáp ứng nhu cầu thị trường trong bối cảnh thị trường tiền tệ hiện nay; đồng thời để đảm bảo đồng bộ của các quy định pháp luật có liên quan (Thông tư 48, Thông tư 49 và Thông tư 01), NHNN cần xem xét, nghiên cứu ban hành Thông tư quy định về việc áp dụng lãi suất rút trước hạn tiền gửi tại TCTD thay thế Thông tư 04.

3. Kinh nghiệm quốc tế:

Các ngân hàng thương mại có quy định mức phạt khác nhau trong trường hợp khách hàng rút trước hạn tiền gửi. Tại Mỹ nếu rút trước hạn tiền gửi có kỳ hạn trong vòng sáu ngày kể từ ngày gửi tiền hoặc trong vòng sáu ngày kể từ ngày rút một phần gần nhất thì khách phải chịu mức phạt theo quy định¹. Ấn Độ quy định lãi suất áp dụng đối với tiền gửi rút trước hạn sẽ được trả theo tỷ lệ áp dụng cho số tiền và kỳ hạn mà khoản tiền gửi vẫn được gửi tại ngân hàng và không theo tỷ lệ đã ký trên hợp đồng². Ngân hàng ANZ tại Úc³ quy định khách hàng có thể rút một phần hoặc toàn bộ tiền gửi trước hạn tại ANZ, tuy nhiên bất kỳ khoản rút trước hạn nào cũng bị áp dụng lãi suất thấp hơn lãi suất ban đầu, phần tiền không rút trước hạn được hưởng mức lãi suất như ban đầu. Ngân hàng Bank of New Zealand ở New Zealand⁴ quy định khách hàng rút trước hạn một phần hoặc toàn bộ tiền gửi sẽ phải chịu mức lãi suất thấp hơn mức lãi suất ban đầu.

4. Căn cứ Luật NHNN và Luật Các TCTD, các quy định của pháp luật liên quan, tình hình thực tế về việc lãi suất áp dụng đối với trường hợp rút trước hạn

¹ https://www.federalreserve.gov/boarddocs/supmanual/cch/int_depos.pdf

² <https://rbidocs.rbi.org.in/rdocs/notification/PDFs/19MD136AF73A742648C4B28FDEADCBA16D23.PDF>

³ <https://www.anz.com.au/support/internet-banking/accounts/term-deposits/terminate-early/>

⁴ <https://www.bnz.co.nz/support/investments/term-deposits/making-an-early-term-deposit-withdrawal>

tiền gửi tại TCTD và thông lệ quốc tế, NHNN dự thảo Thông tư quy định việc áp dụng lãi suất rút trước hạn tiền gửi tại TCTD như sau:

4.1. Bố cục dự thảo Thông tư: Dự thảo Thông tư có 08 Điều, gồm: (1) Phạm vi điều chỉnh; (2) Đối tượng áp dụng; (3) Hình thức tiền gửi rút trước hạn; (4) Rút trước hạn tiền gửi; (5) Lãi suất rút trước hạn tiền gửi; (6) Niêm yết lãi suất rút trước hạn tiền gửi; (7) Điều khoản thi hành; (8) Tổ chức thực hiện.

4.2. Một số nội dung chủ yếu của dự thảo Thông tư:

a) Phạm vi điều chỉnh của dự thảo Thông tư quy định về việc áp dụng lãi suất rút trước hạn tiền gửi theo thuận của tổ chức, cá nhân tại TCTD. Tiền gửi rút trước hạn bao gồm tiền gửi tiết kiệm có kỳ hạn, tiền gửi có kỳ hạn, kỳ phiếu, tín phiếu, chứng chỉ tiền gửi, trái phiếu và các hình thức tiền gửi có kỳ hạn khác của tổ chức (trừ TCTD), cá nhân theo quy định tại Luật các TCTD. Thông tư không điều chỉnh đối với trường hợp tổ chức tín dụng và khách hàng đã thỏa thuận về việc không rút trước hạn tiền gửi.

Đồng thời, dự thảo Thông tư quy định đối với các khoản tiền gửi có kỳ hạn tại TCTD được sử dụng làm tài sản bảo đảm để thực hiện các nghĩa vụ theo thỏa thuận giữa các bên, việc áp dụng lãi suất rút tiền gửi trước hạn được thực hiện theo quy định tại văn bản riêng của Chính phủ, NHNN; trường hợp văn bản riêng của Chính phủ, NHNN có quy định việc áp dụng Thông tư này hoặc các nội dung liên quan đến lãi suất rút trước hạn không được quy định tại văn bản riêng, thì thực hiện theo quy định tại Thông tư này, cho phù hợp với quy định của pháp luật có liên quan, vì hiện nay một số loại hình như tiền gửi ký quỹ được Chính phủ và cơ quan quản lý chuyên ngành hướng dẫn.

b) Quy định về rút trước hạn tiền gửi là trường hợp khách hàng rút một phần hoặc toàn bộ tiền gửi trước ngày đến hạn hoặc ngày chi trả hoặc ngày thanh toán của khoản tiền gửi; TCTD và khách hàng phải thỏa thuận việc rút trước hạn tiền gửi, vì: Về bản chất, việc rút một phần trước hạn tiền gửi làm thay đổi về kỳ hạn và lượng tiền gửi theo hướng kỳ hạn của phần tiền gửi rút trước hạn bị thu ngắn và lượng tiền gửi giảm so với số tiền gửi ban đầu của khách hàng tại TCTD.

c) Dự thảo Thông tư quy định cụ thể đối với trường hợp khách hàng rút trước hạn toàn bộ tiền gửi và trường hợp khách hàng rút trước hạn một phần tiền gửi để tạo cơ sở pháp lý cho các TCTD áp dụng thống nhất quy định lãi suất đối với trường hợp rút tiền gửi trước hạn; đồng thời, tạo điều kiện để TCTD phát triển các sản phẩm huy động vốn ngày càng đa dạng, đáp ứng nhu cầu thị trường trong bối cảnh thị trường tiền tệ hiện nay, cụ thể:

“1. Trường hợp khách hàng rút trước hạn toàn bộ tiền gửi: Tổ chức tín dụng áp dụng mức lãi suất tối đa bằng mức lãi suất tiền gửi không kỳ hạn thấp nhất của tổ chức tín dụng đó theo đối tượng khách hàng và/hoặc theo loại đồng tiền đã gửi tại thời điểm khách hàng rút trước hạn tiền gửi.

2. Trường hợp khách hàng rút trước hạn một phần tiền gửi: a) Đối với phần tiền gửi rút trước hạn, tổ chức tín dụng áp dụng mức lãi suất tối đa bằng mức lãi suất tiền gửi không kỳ hạn thấp nhất của tổ chức tín dụng đó theo đối tượng khách hàng và/hoặc theo loại đồng tiền đã gửi tại thời điểm khách hàng rút trước hạn phần tiền gửi; b) Đối với phần tiền gửi còn lại, tổ chức tín dụng và khách hàng thỏa thuận mức lãi suất không vượt quá mức lãi suất đang áp dụng đối với khoản tiền gửi mà khách hàng rút trước hạn một phần. Mức lãi suất này được áp dụng cho toàn bộ kỳ hạn gửi tiền.”
